

Financování politických stran v ČR

Proč se zabýváme tématem ?

- PS jsou nezastupitelnou součástí zastupitelské demokracie
- Financování PS jsou často předmětem spekulací a dohadů - korupce
- Vyvážený systém financování je základem férového politického boje
- Zvýšením konkurence se snižuje korupční potenciál

Právní rámec problematiky

- Ústava ČR – článek 5 a 9
- Listina základních práv a svobod (20,21,22)
- Zákon 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a hnutích
- Z. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu ČR
- jiné zákony

Financování PS v Evropě

- Nejmní transparentní systémy (F, Š, I)
- Nejlépe propracované (N) – monitoring a kontrola
- Struktura financování (ČP, VF, D, JP)

příspěvek PS za mandát – Š – 10%, N – 13% z příjmu,
I+F – plat vyplácí strany, NL – dobrovolnost
- ČP + malé dary: N(30%), Š, I (do 5%), F(8-22%), NL(35-61%)
- Ohrožené období – předvolební období

Financování PS v Evropě – pokr.

- Veřejné financování – reakce na snižování členství a zvyšování nákladů
- Zabránit dominanci jednoho donora - firmy
- Nebezpečí petrifikace vládních stran
- Omezení spravedlivé soutěže
- Omezení typu donora neznamená spravedlivou soutěž ani zvýšení transparentnosti (F,I)

Financování PS v Evropě – pokr.

- Jiné formy financování – vlastní aktivity
- I – festivaly, konference, publikace, výnosy z investic, majetek
- F – 20% jiné příjmy – publikace, akce
- SW – výnosy z loterií, odbory

Formy netransparentního fin.

- Platba za nepotřebné expertízy, podivné vědecké výzkumy
- Vysoké honoráře za účast na konferencích
- Netransparentní poradenství
- Nákup pozic ve vládě /v orgánech společností
- Odměny za vítězství ve veřejných soutěžích
- Kšeftování se směnkami, jiné podivné transakce
- Nefinanční plnění

Financování PS v ČR

- Státní – přímé a nepřímé
- Členské příspěvky, dary, výnosy, půjčky
- Problematické – přes veřejné zakázky, služby nefinanční povahy, jiné formy
- Ohrožené období – předvolební období

Sporné momenty ve struktuře f.

- Příspěvek na volební náklady ex post (1,5%)
- Volební kauce – nevratnost
- Příspěvek na mandát – nikoli polit. činnost
- Nevyváženost při oceňování činnosti
parlamentních a neparlamentních stran

Struktura analýzy

- Konstatování situace v ČR – její nedostatky
- Analýza financování PS v ČR od roku 1998
- Srovnání se situací v západní Evropě
- Stanovení problémových oblastí
- Doporučení

Několik postřehů ze studia literatury

- Financování by mělo být dle možnosti bez omezení – ale efektivně kontrolováno
- Státní dotace neomezí korupci
- Při umožnění jiných forem – menší pravděpodobnost účetních podvodů
- Čím víc omezení a zákazů, tím víc obcházení
- Financování PS by mělo být předmětem veřejné diskuse

Děkuji za pozornost!

WWW. TRANSPARENCY.CZ